

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Koning Albert II laan 15, bus 207
1210 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2025/149

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Op 24 maart 2025 diende ■■■ (hierna vermeld als: verzoeker), een verzoek in bij de stad Hasselt om een afschrift te verlenen van het bestaand rooilijnplan van de wijk Haechent en Kapellekensbaan en indien niet beschikbaar de verkavelingsplannen/ buurtatlasplannen/opmetingen gebruikt voor de opmaak van een ontwerp rooilijnenplan.

Na een verlenging van de beslistermijn liet de stad Hasselt verzoeker op 25 april 2025 weten dat de gevraagde rooilijnplannen niet bestaan en dat omwille van de auteursrechten de gevraagde verkavelingsplannen enkel kunnen worden ingekeken.

Op 25 mei 2025 diende verzoeker een beroep in bij de beroepsinstantie tegen voormelde beslissing van de stad Hasselt. Dit beroep werd geregistreerd door de beroepsinstantie op 26 mei 2025.

Op 26 juni 2025 werd, in toepassing van artikel II.50, §1, tweede lid van het Bestuursdecreet, de beroepstermijn van dertig kalenderdagen verlengd tot een termijn van vijfenveertig kalenderdagen.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijke verzoek dateert van 24 maart 2025.

De in beroep aangevochten beslissing van 25 april 2025 van de stad Hasselt maakt melding van de beroepsmogelijkheden en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet.

Het ingediende beroep van verzoeker d.d. 25 mei 2025 is ingesteld binnen de decretaal voorgeschreven termijn, conform artikel II.48, §1, derde lid van het Bestuursdecreet. Het beroep is tijdig ingediend en is **ontvankelijk**.

Gegrontheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Bestreden beslissing

In de bestreden beslissing van 25 april 2025 werd verzoeker gemeld dat de gevraagde rooilijnplannen niet bestaan.

De stad Hasselt vroeg om de gevraagde verkavelingsplannen te komen inkijken gelet op het van toepassing zijnde auteursrecht op deze plannen. Op 12 mei 2025 betwist verzoeker dat oude verkavelingsplannen van de jaren '60 en '70 onder het auteursrecht vallen en vraagt de modaliteiten voor het inkijken ervan. De stad Hasselt liet verzoeker op 26 mei 2025 weten dat de verkavelingsplannen werden gescand en ter inzage beschikbaar waren op de pc aan de balie, zodat verzoeker deze daar kon komen inkijken.

2. Inhoud van het beroepschrift

Beroeper betwist enerzijds dat de auteursrechtelijke bescherming van toepassing is op de verkavelingsplannen die dateren van de jaren '60 en '70 en beklagt het feit dat hem nog geen modaliteiten voor het inkijken van de plannen (zoals gevraagd op 12 mei 2025) werden bezorgd. (Dit gebeurde pas na het instellen van het beroep)

Beroeper hekelt de tegenstrijdigheden in de communicatie van de gemeente Kortesseme -voor de fusie- en nu de stad Hasselt omtrent het onbestaande rooilijnplan. Ondanks de opdracht tot opmaak van rooilijnplannen fase 2 en 3 in 2022 zijn deze nooit afgeleverd. Beroeper handhaaft dan ook zijn verzoek om de bestaande en eventueel nieuwe rooilijnplannen te ontvangen.

3. Standpunt van de beroepsinstantie

Om met kennis van zaken over het beroep te kunnen oordelen, heeft de beroepsinstantie contact opgenomen met de stad Hasselt om wat meer duiding te krijgen bij dit dossier. De stad Hasselt heeft de nodige informatie bezorgd aan de beroepsinstantie, aan wie het thans toekomt om te oordelen over het beroep.

Onderdeel 1 : de verkavelingsplannen van de jaren '60 en '70

De beroepsinstantie kan bevestigen dat de oude verkavelingsplannen van de jaren '60 en '70 nog steeds auteursrechtelijk worden beschermd, weliswaar niet in het Bestuursdecreet. De intellectuele eigendom is

volgens artikel 6, §1, VI, lid 5, 7° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, een federale aangelegenheid. Het ontbreken van regels op het vlak van de bescherming van intellectuele rechten, waaronder het auteursrecht, is een gevolg van de onbevoegdheid van de decreetgever.

Het Bestuursdecreet laat evenwel de federale regelgeving betreffende de intellectuele rechten onverlet, en overheidsinstanties dienen bijgevolg de federale regelgeving te eerbiedigen bij het nemen van beslissingen over aanvragen tot openbaarmaking. Hiervoor wordt verwezen naar artikel II.39, tweede lid Bestuursdecreet dat luidt als volgt: “De uitzonderingen, vermeld in deze afdeling, gelden met behoud van de toepassing van de andere uitzonderingen die bij de wet, het decreet of de ordonnantie bepaald zijn en die verband houden met de uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid of andere gemeenschappen of gewesten”.

Uit artikel XI.165 en volgende van het Wetboek van economisch recht, volgt dat het recht om een werk van letterkunde of kunst te reproduceren op welke wijze en in welke vorm ook, direct of indirect, tijdelijk of duurzaam, volledig of gedeeltelijk, uitsluitend is voorbehouden aan de auteur. De werken genieten de bescherming van het auteursrecht indien ze van oorspronkelijkheid getuigen, wat inhoudt dat het werk de persoonlijke stempel draagt van de auteur. De bescherming ontstaat van rechtswege. In tegenstelling tot de stelling van beroeper dat de verkavelingsplannen niet meer zijn dan een loutere beschrijving van een ontworpen/bestaande toestand weet de stad Hasselt de beroepsinstantie op 10 juli 2025 telefonisch te verduidelijken dat het hier wel degelijk de originele verkavelingsplannen betreft van in de jaren '60 toen er van de wijk in kwestie nog geen sprake was. De verkavelingsplannen werden destijds door een architect opgesteld en ondertekend en getuigen naar het oordeel van de beroepsinstantie van de nodige originaliteit en het vereiste individuele karakter om door het auteursrecht te worden beschermd. De plannen in casu getuigen weldegelijk van een voldoende mate van creativiteit en oorspronkelijkheid om de auteursrechtelijke bescherming te genieten.

Bijgevolg houdt de overhandiging van een afschrift van de plannen zonder toestemming van de auteur (of de auteursrechthebbenden) ervan, een schending in van het auteursrecht, behoudens de in het bovenvermeld wetboek vermelde uitzonderingen.

Het Bestuursdecreet bevat geen bepaling die een overheidsinstantie verplicht de auteursrechthebbende te vragen of, en onder welke voorwaarden, een aanvrager een afschrift van een auteursrecht overhandigd mag worden. Het auteursrecht geldt tot 70 jaar na de dood van de auteur. Na afloop van deze termijn komen de werken in het publiek domein en kunnen ze worden geëxploiteerd zonder toestemming van de houders van het auteursrecht. Nu de plannen dateren van eind de jaren '60 en 70 is de auteursrechtelijke bescherming dan ook nog steeds van kracht. Een toestemming van de auteur of van zijn nabestaanden is niet voorhanden.

Artikel XI.190, 5° van het Wetboek van economisch recht: afschrift voor eigenaar voor intern gebruik?

De beroepsinstantie stelt vast dat artikel XI.190, 5° van het Wetboek van economisch recht een uitzondering op het principiële verbod tot reproductie van auteursrechtelijk beschermde werken bevat. De betrokken bepaling stelt dat, wanneer het werk op geoorloofde wijze openbaar is gemaakt, de auteur zich niet kan verzetten tegen de gedeeltelijke of integrale reproductie op papier of op een soortgelijke drager, van artikelen, van werken van beeldende of grafische kunst, of van korte fragmenten uit andere werken die op papier of op een soortgelijke drager zijn vastgelegd, met behulp van ongeacht welke fotografische techniek of enige andere werkwijze die een soortgelijk resultaat oplevert, met uitzondering van bladmuziek, wanneer die reproductie wordt gemaakt door een rechtspersoon voor intern gebruik dan wel door een natuurlijk persoon voor intern gebruik in het kader van zijn professionele activiteiten en geen afbreuk doet aan de normale exploitatie van het werk.

De woorden uit de vroegere tekst van het betrokken artikel "*uitsluitend bestemd is voor privégebruik*" werden vervangen door de woorden "*wordt gemaakt door een rechtspersoon voor intern gebruik dan wel door een natuurlijk persoon voor intern gebruik in het kader van zijn professionele activiteiten*". In de parlementaire voorbereiding van deze wijziging wordt het volgende aangegeven: "*Een tweede wijziging is dat de woorden "uitsluitend bestemd is voor privégebruik" vervangen worden door de woorden "wordt gemaakt door een rechtspersoon voor intern gebruik dan wel door een natuurlijk persoon voor intern gebruik in het kader van zijn professionele activiteiten". Deze wijziging is ingegeven door punt 41 van het voormelde arrest HP vs. Reprobel van het HJEU, en strekt ertoe om enerzijds een duidelijk onderscheid te maken met de uitzondering voor privékopie, en anderzijds om net als onder de huidige regeling de uitzondering voor reprografie te beperken tot het intern gebruik bij rechtspersonen. De uitzondering voor reprografie, bedoeld in artikel XI.190, 5° van het Wetboek van economisch recht is aldus niet van toepassing wanneer de reproducties worden uitgevoerd in familiekring. In verband met de notie "intern gebruik" kan verwezen worden naar de parlementaire voorbereiding bij de Auteurswet waar het volgende wordt aangegeven: "Er is ook sprake van eigen gebruik met betrekking tot de reprografie: daar wordt het kopiëren voor eigen gebruik door een natuurlijke persoon (zelfs met professionele doeleinden) of voor intern gebruik door een rechtspersoon, van korte fragmenten van werken als wettig beschouwd." (Gedr. St. Senaat, Verslag, BZ 1988, 329-2, blz. 89)."*

Deze uitzondering is dus enkel van kracht in het geval het werk *op geoorloofde wijze* openbaar is gemaakt én de *reproductie* wordt gemaakt door een rechtspersoon *voor intern gebruik* dan wel door een natuurlijk persoon voor intern gebruik in het kader van zijn professionele activiteiten én dat deze reproductie *geen afbreuk* doet aan de normale exploitatie van het werk.

De beroepsinstantie stelt dan ook vast dat in casu de eerste voorwaarde niet is vervuld. Zo geeft de cursieve passage in voormelde wettelijke uitzondering "op geoorloofde wijze openbaar gemaakt" aan dat iemand een kopie voor intern gebruik kan maken van bvb. bouwplannen wanneer deze persoon reeds in het bezit is van deze plannen, wat in casu duidelijk niet het geval is aangezien beroeper via de openbaarheidsregelgeving tracht in het bezit te komen van de verkavelingsplannen. Deze uitzondering is dan ook niet in het leven geroepen om een overheidsinstantie te verplichten om een afschrift van auteursrechtelijke beschermde plannen te verlenen aan derden. Er anders over oordelen zou immers inhouden dat voortaan een afschrift kan worden gevraagd van alle plannen voor elke omgevingsvergunningsaanvraag, want elk aanvraagdossier voor een omgevingsvergunning (inclusief de plannen) moet tijdens het openbaar onderzoek ter inzage liggen bij de gemeente en online consulteerbaar zijn via het inzageket.

Artikel XI.190, 21° van het Wetboek van economisch recht: afschrift ter waarborging van het goede verloop administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure?

De beroepsinstantie stelt verder vast dat in artikel XI.190, 21° van het Wetboek van economisch recht recent nog een andere uitzondering op het principiële verbod tot reproductie van auteursrechtelijk beschermde werken werd toegevoegd.

De betrokken bepaling stelt dat "*wanneer het werk op geoorloofde wijze openbaar is gemaakt, de auteur zich niet [kan] verzetten tegen: (...) de reproductie en de mededeling aan het publiek van werken ten behoeve van de openbare veiligheid of om het goede verloop van een administratieve, parlementaire of gerechtelijke procedure of de berichtgeving daarover te waarborgen.*"

Deze bepaling werd ingevoegd door artikel 13, 8° van de wet van 19 juni 2022 "*tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige*

rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG, en is in werking getreden op 1 augustus 2022.

De memorie van toelichting wijst er in dat verband op *“dat de uitzondering enkel kan spelen ter waarborging van het goede verloop van parlementaire, gerechtelijke of administratieve procedures. Van belang is dat het werk nodig is om het goede verloop van bijvoorbeeld een gerechtelijke procedure te waarborgen. Het zal dus van belang zijn om toe te zien op de proportionaliteit van het gebruik van het werk, ten aanzien van het nagestreefde gebruik.”* (Parl. Stukken, Kamer, 2021/2022, 2608-001, p.51-52).

De beroepsinstantie merkt hierbij zijdelings op dat, zelfs indien bovenvermelde uitzondering van toepassing zou zijn, wat niet het geval is, de overige uitzonderingsgronden van het Bestuursdecreet onverminderd van toepassing blijven.

Besluitend stelt de beroepsinstantie dat dit onderdeel van het beroep **ongegegrond** is.

Onderdeel 2 : het rooilijnplan

Op grond van de informatie en telefonische toelichting van de stad Hasselt op 10 juli 2025 kan de beroepsinstantie redelijkerwijze enkel vaststellen dat er geen rooilijnplan bestaat van de wijk Haechent en Kapellekensbaan.

In artikel 1.4, 3° van het Bestuursdecreet wordt een bestuursdocument gedefinieerd als de informatie, ongeacht de drager ervan, die in het bezit is van een overheidsinstantie. Het recht op openbaarheid kan aldus maar uitgeoefend worden voor zover het gaat om informatie die gematerialiseerd werd op een drager.

De beroepsinstantie stelt vast dat de stad Hasselt aangeeft niet te beschikken over het door beroeper gevraagde rooilijnplan. Bijgevolg kan er geen afschrift worden verleend. Het beroepschrift wordt bijgevolg, voor wat dit onderdeel betreft, als **ongegegrond** beschouwd.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 25 mei 2025 tegen de beslissing d.d. 25 april 2025 van de stad Hasselt wordt als ontvankelijk doch ongegrond beschouwd.

Brussel, 10 juli 2025

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX,
Voorzitter